Računarske mreže (20ER5003)

Konfiguracija rutera – 1. deo

Auditivne vežbe

Organizacija teme

- Konfiguracioni modovi
- Konfiguracija interfejsa
- Routing tabela
- Statičke rute
- Dinamičke rute i ruting protokoli (RIP, OSPF)
- Access Control Lists ACL

CISCO CLI (Command Line Interface)

- U zavisnosti od verzije IOS-a (*Cisco Internetworking Operating System*) postoji bar 6 osnovnih i 2 dodatna moda rada. Osnovni modovi su:
 - korisnički (izvršni) mod Router >
 - privilegovani (izvršni) mod Router #
 - globalni mod za konfigurisanje Router (config) #
 - mod za konfigurisanje rutiranja Router (config-router) #
 - mod za konfigurisanje interfejsa Router (config-if) #
 - mod za konfigurisanje pod-interfejsa Router (config-if) #
- Dodatni modovi su:
 - Rommon mode mod za oporavak password-a i
 - Setup mode interaktivni mod za pomoć početnicima pri prvom konfigurisanju.

Korisnički i privilegovani mod

Korisnički mod je aktivan odmah po startovanju sistema i karakteriše ga sledeći prompt:

Router>

To je vrlo ograničeni mod rada i komande dostupne u njemu dobijaju se ukucavanjem ?. Prelazak u privilegovani mod ostvaruje se komandom **enable**. Prompt u ovom modu izgleda ovako:

Router#

- Broj komandi ovde je daleko veći i obzirom da one omogućavaju promenu konfiguracije, najčešće je zaštićen password-om. Na vežbama to neće biti slučaj!
- Prelazak iz jednog u drugi mod:

Router>enable Router#disable Router>

Router#exit

Tekuća konfiguracija rutera

Router#show running-config

```
interface FastEthernet0/1
Building configuration...
                                                     no ip address
Current configuration: 357 bytes
                                                     duplex auto
                                                     speed auto
version 12.4
                                                     shutdown
no service password-encryption
                                                    interface Vlan1
hostname Router
                                                     no ip address
                                                     shutdown
ip ssh version 1
                                                    ip classless
interface FastEthernet0/0
no ip address
                                                    line con 0
duplex auto
                                                    line vty 0 4
speed auto
                                                     login
shutdown
```

end

Globalni mod za konfigurisanje

Prelazak u sledeći mod (globalni mod za konfigurisanje) ostvaruje se komandom **config t**. Parametar **t** definiše odakle se vrši podešavanje konfiguracije, a **t** je oznaka za **terminal**. Ukoliko se komanda unese bez parametra dobija se sledeća poruka:

Configuring from terminal, memory or network [terminal]?

Podrazumeva se terminal. Nakon toga menja se izgled komandnog prompta i on je sada:

Router (config) #

Primer:

Router > enable

Router # config t

Enter configuration commands, one per line. End with CNTL/Z.

Router (config) # exit

%SYS-5-CONFIG_I: Configured from console by console

Router #

Mod za konfigurisanje interfejsa

Iz globalnog konfiguracionog moda se može preći u mod za konfigurisanje interfejsa sledećom komandom:

interface <naziv interfejsa> <slot/port>

čime se menja i komandni prompt i on sada postaje:

Router (config-if) #

Primer:

Router > enable

Router # config t

Enter configuration commands, one per line. End with CNTL/Z.

Router (config) # interface FastEthernet 0/0

(ili Router (config) # int f0/0)

Router (config-if) #

Dodeljivanje adrese i uključivanje interfejsa

Da bi interfejs mogao da funkcioniše, mora mu se dodeliti adresa iz opsega validnih adresa za mrežu na koju je priključen. Adresa se dodeljuje sledećom naredbom:

ip address <ip_adresa> <subnetmask>

Da bi interfejs počeo da funkcioniše mora se i aktivirati naredbom:

no shutdown

Primer:

Router (config-if) # ip address 215.10.4.1 255.255.255.0 Router (config-if) # no shutdown

Da bi uklonili ip adresu kucamo **no ip address** u modu za konfigurisanje interfejsa. Gašenje interfejsa ostvaruje se komandom **shutdown**.

Specifičnost serijskog interfejsa

- Serijski interfejs koristi se za povezivanje rutera međusobno, ali na velikim daljinama (WAN mreže).
- Pošto signal u digitalnom obliku nije pogodan za slanje na daljinu, preko serijske veze zapravo se vezuje modem. U vezi ruter-modem, ruter se naziva **DTE** uređaj (Data Terminal Equipment), a modem **DCE** (Data Communication Equipment). Serijska veza je sinhrona, što znači da se posebnim kanalom prenosi klok. Klok definiše modem, i ukoliko je on priključen na serijski port rutera, konfiguracija serijskog porta rutera se ne razlikuje od konfiguracije Ethernet porta. Ali, ukoliko direktno vezujemo dva rutera, jedan od njih mora preuzeti ulogu modema i taktovati vezu. Zato DCE ruter u svojoj konfiguraciji serijskog interfejsa mora dodati i definiciju brzine takta, tj **clockrate** (1200 4000000 b/s).
- Primer:

Router (config-if) # clock rate 64000

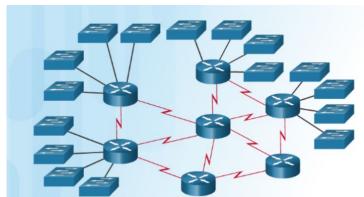
Primer konfiguracije

```
Router > enable
Router # config terminal
Router(config) # hostname LAB_A
LAB_A( config ) # interface FastEthernet 0/0
LAB_A( config-if ) # ip address 215.10.4.1 255.255.255.0
LAB_A( config-if ) # no shutdown
LAB_A( config ) # interface FastEthernet 0/1
LAB_A( config-if ) # ip address 199.8.3.1 255.255.255.0
LAB_A( config-if ) # no shutdown
LAB_A( config ) # interface Serial 0/0/0
LAB_A( config-if ) # ip address 205.5.4.1 255.255.255.0
LAB_A( config-if ) # clock rate 56000
LAB_A( config-if ) # no shutdown
LAB_A( config-if ) # end
LAB_A # copy running-config startup-config
```

Rutiranje i routing tabela

Koncept rutiranja

- Primarna funkcija rutera je prosleđivanje paketa ka njihovom odredištu.
- Routing tabela omogućava ruteru da pronađe najbolji put do odredišta. Ruter prolazi kroz routing tabelu tražeći mrežu koja se poklapa sa adresom odredišta iz paketa.
- Rute u routing tabeli mogu biti:
 - Direktno povezane rute
 - Udaljene rute
 - Statičke rute
 - Dinamičke rute

Routing tabela

IP *routing* tabela može se videti sledećom naredbom:

Router # show ip route

Primer izlaza show ip route naredbe:

Codes:

C - connected, S - static, I - IGRP, R - RIP, M - mobile, B - BGP

D - EIGRP, EX - EIGRP external, O - OSPF, IA - OSPF inter area

N1 - OSPF NSSA external type 1, N2 - OSPF NSSA external type 2

E1 - OSPF external type 1, E2 - OSPF external type 2, E - EGP

i - IS-IS, L1 - IS-IS level-1, L2 - IS-IS level-2, ia - IS-IS inter area

* - candidate default, U - per-user static route, o - ODR

P - periodic downloaded static route

Gateway of last resort is not set

192.168.0.0/24 is variably subnetted, 3 subnets, 2 masks

- C 192.168.0.8/30 is directly connected, Serial0/0/0
- C 192.168.0.64/27 is directly connected, FastEthernet0/0
- C 192.168.0.96/27 is directly connected, FastEthernet0/1
- R 192.168.1.0/24 [120/2] via 192.168.0.10, 00:00:18, Serial0/0/0

Tumačenje routing tabele

R 192.168.1.0/24 [120/2] via 192.168.0.10, 00:00:18, Serial0/0/0

- **R** kako je ruter naučio datu adresu (C-direktno je priključena, S-statička ruta, R-RIP, O-OSPF ...)
- 192.168.1.0/24 odredišna adresa i maska
- 120 administrativna distanca (AD) što je manji broj, to je poverljivija ruta (0 direktno povezana mreža, 1 statička ruta, 120 RIP, 110 OSPF ...)
- 2 metrika (koliko je odredište daleko, tj. kolika je cena puta)
- 192.168.0.10 adresa rutera preko koga vidi tu mrežu (tj. od koga je naučio), adresa mora biti na mreži na kojoj je i tekući ruter priključen next hop adresa
- 00:00:18 vreme koje je proteklo od trenutka kada je ruta dodata u tabelu, tj. od zadnjeg ažuriranja
- Serial0/0/0 lokalni interfejs preko koga se "vidi" data mreža

Statičko rutiranje

- Karakteriše ga ručno unošenje stavki u routing tabelu
- Prednosti
 - Rutiranje je neuporedivo brže i može se koristiti jeftiniji hardver
 - Nema prenosa podataka između rutera (smanjuje se zagušenje mreže, pa i cena kod WAN veza)
 - Bolja bezbednost (administrator sam unosi rute i te rute se ne oglašavaju)
- Mane
 - Veliko opterećenje za administratora ako ima dosta rutera u mreži (pri čemu mora vrlo dobro da poznaje internu organizaciju)
 - Dodavanje nove mreže (segmenta) podrazumeva ručno ažuriranje svih konfiguracija
 - Održavanje zahteva puno vremena kod velikih mreža

Dodavanje statičkih ruta

Unošenje statičke rute u tabelu ostvaruje se sledećom naredbom:

```
ip route <odredišna_mreža> <maska> <adresa_sledećeg_skoka ili izlazni_interfejs> [AD] [permanent]
```

Primeri:

```
Router (config) # ip route 215.10.4.0 255.255.255.0 168.11.12.2

ili

Router (config) # ip route 215.10.4.0 255.255.255.0 s0/0/0

ili

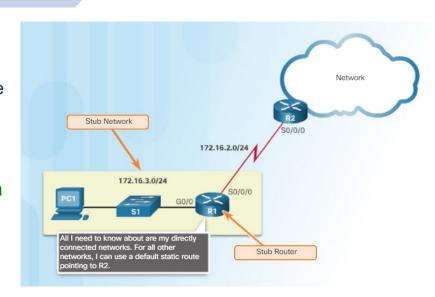
Router (config) # ip route 215.10.4.0 255.255.255.0 168.11.12.2 255
```

- Ključna reč **permanent** se koristi kada ne želimo da ruter izbaci rutu kada je interfejs nepovezan ili isključen.
- Mreže na koje je ruter direktno povezan **NE UNOSE SE** kao statičke rute. Njih ruter sam dodaje odmah nakon unosa adrese i podizanja interfejsa.

Podrazumevana (default) putanja

Podrazumevana putanja koristi se u slučaju da odredišna mreža ne postoji u tabeli rutiranja. Može se koristiti samo u izdvojenim mrežama (*stub networks*). Definiše se navođenjem 0.0.0.0 i za odredišnu adresu i za masku.

ip route 0.0.0.0 0.0.0.0 <adresa_sledećeg_skoka ili izlazni_interfejs>

Primeri:

Router (config) # ip route 0.0.0.0 0.0.0.0 172.16.2.2

ili

Router (config) # ip route 0.0.0.0 0.0.0.0 s0/0/0

Dinamičko rutiranje

- Osobine dinamičkog rutiranja:
 - Pronalaženje udaljenih mreža i ažuriranje tabela rutiranja obavljaju specijalni protokoli (nema ručnog unošenja ruta)
 - Ruteri dinamički razmenjuju informacije o rutama koje su naučili
 - Povećava se opterećenje procesora rutera
 - Deo propusnog opsega (bandwidth-a) se koristi za slanje informacija susednim ruterima

Routing protokoli

- Unutrašnji Interior routing protocols (IGP) rutiranje u okviru autonomnog sistema
 - RIP (Routing Information Protocol) distance-vector routing protokol
 - ▶ IGRP (Interior Gateway Routing Protocol) Ciscov distance-vector routing protokol
 - OSPF (Open Shortest Path First) link-state routing protokol
 - EIGRP (Enhanced Interior Gateway Routing Protocol) hibridni routing protokol
- Spoljašnji Exterior routing protocols (EGP) rutiranje između autonomnih sistema
 - **BGP** − (Border Gateway Protocol)

RIP - Routing Information Protocol

- **Distance-vector** routing protokol
- Kao metriku za izbor putanje uzima broj skokova paketa
- Ako je broj skokova veći od 15, paket se odbacuje (ruta je zatrovana ako je na udaljenosti od 16 skokova)
- Podrazumevani period za periodično slanje podataka o rutama je 30s (*routing update*)
- Ako ne dobije novu informaciju o nekoj ruti za određeno vreme (*route invalid timer*), ruter šalje susedima informaciju da je ruta nedostupna (tj. vrši trovanje rute). Ovo vreme iznosi po *defaultu* 180s.
- Holddown timer je 180s, a route flash timer je 240s. Svi tajmeri se mogu podešavati. Ovo su podrazumevane vrednosti.
- Administrativna distanca (AD) je 120
- RIPv1 ne podržava VLSM (*Variable Length Subnet Masking*) i omogućava samo klasno rutiranje (*classfull routing* protokol)
- RIPv2 je classless routing protokol i podržava VLSM

Mod za konfigurisanje protokola za rutiranje

U mod za konfigurisanje protokola za rutiranje ulazi se iz globalnog moda za konfigurisanje (ako smo u modu za konfigurisanje interfejsa otkucamo **exit**) unosom npr. komande:

router rip

- Iza službene reči **router** navodi se protokol koji se konfiguriše. U ovom slučaju to je RIP (Routing Information Protocol).
- U opštem slučaju, komanda router definiše IP routing protokol:

Router(config) # router protocol [keyword] {options}

Nakon prelaska u mod za konfigurisanje rutera prompt menja oblik u:

Router (config-router)

Izlazak iz modova za konfigurisanje ostvaruje se komandom exit.

Korišćenje *router* i *network* komandi

Komanda **network** definiše koji interfejsi učestvuju u slanju i primanju podataka za ažuriranje *routing* tabela:

Router(config-router) # network network-number

Mreža čija se adresa navodi mora biti **direktno povezana** na ruter. Navode se samo klasne adrese. RIPv1 ne zna ništa o *subnet* maskama, jer ih ne šalje kroz ažuriranje, i ne dozvoljava postojanje maski različite dužine (VLSM). Dozvoljava podmreže, ali uzima masku sa interfejsa sa koga je primio paket. **U verziji 2, RIP šalje i informacije o** *subnet*-u, pa podržava i VLSM.

Uključivanje verzije 2 ostvaruje se sledećom naredbom:

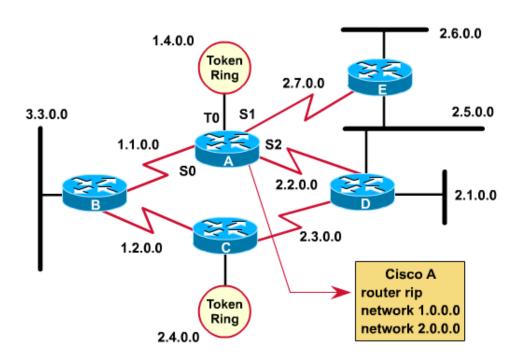
Router(config-router) # version 2

Da bi se poništila podrazumevana sumarizacija na RIPv2, koristi se komanda:

Router(config-router) # no auto-summary

RIPv2 sada ne vrši automatsku sumarizaciju, i šalje informaciju o subnet-u u routing update paketima.

Primer konfigurisanja RIP protokola

OSPF - Open Shortest Path First

- **Link-state** routing protokol, što podrazumeva da svaki ruter ima kompletnu sliku cele topologije (za razliku od distance-vector protokola).
- OSPF je *classless* protokol, što znači da **podržava** VLSM.
- Ruteri se mogu grupisati u oblasti (*areas*). Postoje **single-area** OSPF i **multiarea** OSPF. Mi ćemo u okviru kursa obrađivati samo single-area OSPF.
- Administrativna distanca (AD) je 110
- OSPF mrežu posmatra kao graf i koristi Dijkstra algoritam za pronalazak najboljeg puta do odredišta.
- Kao metriku koristi **cenu** puta, koja zavisi od protoka linkova (**bandwidth-a**).
- **Efikasan** routing protokol, ne šalje periodične routing update-e, već samo u slučaju promena (triggered update). Promene se brzo propagiraju kroz mrežu.
- OSPFv2 se koristi sa IPv4, dok se OPSFv3 koristi sa IPv6.

Konfiguracija OSPF routing protokola

U mod za konfigurisanje protokola za rutiranje ulazi se komandom:

router ospf cess-id>

Process-id je vrednost između 1 i 65535 i ima lokalni značaj. Može biti različita na svakom ruteru, ali se u praksi koristi ista vrednost na ruterima u okviru jedne oblasti.

Svaki ruter zahteva **router-id -** jedinstveni identifikator kako bi učestvovao u OSPF razmeni podataka. Router-id je u formi IP adrese. Postavlja se komandom:

router-id <rid>

Primer:

Router(config)# router ospf 1

Router(config-router)# router-id 1.1.1.1

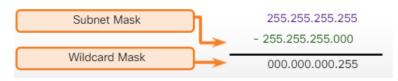
Konfiguracija OSPF routing protokola - 2

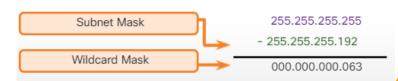
Komanda **network** definiše koji interfejsi učestvuju u slanju i primanju podataka za ažuriranje *routing* tabela.

Router(config-router) # network network-number wildcard-mask area area-id

Area-id je broj oblasti. U single-area OSPF konfiguraciji uvek ćemo koristiti area 0.

- Mreže čija se adresa navodi network komandom moraju biti direktno povezane na ruter.
- OSPF je classless protokol. Zbog identifikacije subnet maske podmreže neophodna je wildcard maska u network komandi. Wildcard maska se dobija invertovanjem subnet maske tog interfejsa.
- Primer računanja wildcard maske:

Primer konfiguracije OSPF protokola

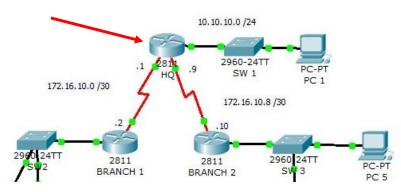
Primer konfiguracije OSPF protokola:

Router(config)# router ospf 1

Router(config-router)# network 10.10.10.0 0.0.0.255 area 0

Router(config-router)# network 172.16.10.0 0.0.0.3 area 0

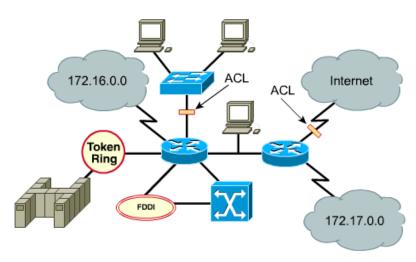
Router(config-router)# network 172.16.10.8 0.0.0.3 area 0

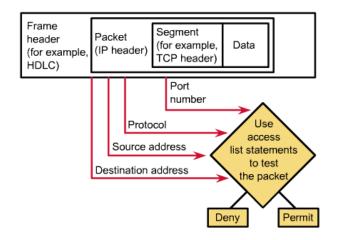
ACL Access Control List

ACL - Access Control List

Ruteri omogućavaju elementarno filtriranje saobraćaja zasnovano na ACL. To je sekvencijalna kolekcija pravila koja se primenjuju na IP adrese ili više slojeve. Ova pravila govore ruteru koje pakete da prihvati, a koje da odbaci.

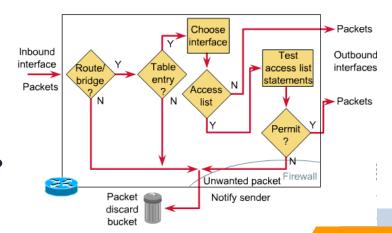

Kako radi ACL?

... i kako ACL radi?

Šta se sve ispituje?

Kreiranje ACLa

Najpre je potrebno kreirati listu pravila nizom komandi sledećeg oblika:

Router (config) # access-list access-list-number {permit | deny} {test-conditions}

Broj access liste mora biti u opsegu [1..99] za IP protokol, a zatim se ACL primenjuje na interfejs komandom:

Router (config-if) # {protocol} access-group access-list-number {in | out}

čime se ACL sa datim brojem (*access-list-number*) vezuje za interfejs koji konfigurišemo, i to ulazni ili izlazni. Ako želimo da promenimo ACL, moramo je najpre obrisati komandom

Router(config)# no access-list access-list-number a zatim ponovo uneti pravila.

Sintaksa standardne ACL

Router(config)# access-list access-list-number {deny | permit} source [source-wildcard] [log]

source – IP adresa izvora u *dotted-decimal* formatu

source-wildcard – maska u dotted-decimal formatu

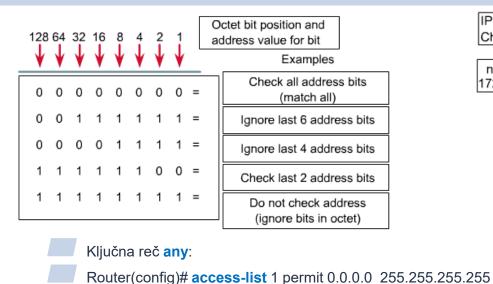
log – generiše poruku sa svakim paketom koji se propusti ili odbaci (ali na 5 minuta za iste adrese).

Primer:

Router(config)# access-list 1 permit 192.168.1.0 0.0.0.255

Napomena: Na jednom ruteru, na jednom interfejsu i u jednom smeru može postojati samo jedna access lista!

Maskiranje

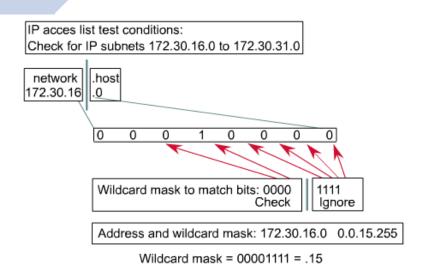

Router(config)# access-list 1 permit any

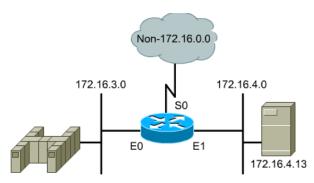
Router(config)# access-list 1 permit 172.30.16.29 0.0.0.0

Router(config)# access-list 1 permit host 172.30.16.29

Ključna reč **host**:

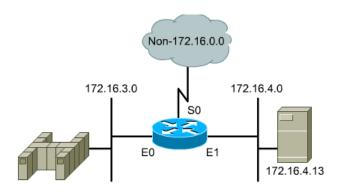
Dozvoliti prosleđivanje samo saobraćaja sa mreže 172.16.0.0 na podmreže 172.16.3.0 i 172.16.4.0. Sve ostalo zabraniti.

Command Output access-list 1 permit 172.16.0.0 0.0.255.255 (implicit deny any - not visible in the list) (access-list 1 deny 0.0.0.0 255.255.255) interface ethernet 0 ip access-group 1 out interface ethernet 1 ip access-group 1 out

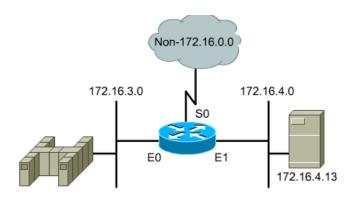
Alternativa:
interface S0
ip access-group 1 in

Blokirati dolazak paketa sa adrese 172.16.4.13 na podmrežu 172.16.3.0.

Command Output access-list 1 deny 172.16.4.13 0.0.0.0 access-list 1 permit 0.0.0.0 255.255.255.255 (implicit deny any) (access-list 1 deny 0.0.0.0 255.255.255.255) interface ethernet 0 ip access-group 1 out

Blokirati saobraćaj sa podmreže 172.16.4.0 na 172.16.3.0.

Command Output access-list 1 deny 172.16.4.0 0.0.0.255 access-list 1 permit any (implicit deny any) access-list 1 deny any interface ethernet 0 ip access-group 1 out

Standard ACLs vs. Extended ACLs

- Standardna ACL
 - Može filtrirati samo na osnovu izvornih adresa
 - Koristi brojeve 1 do 99
- Extended ACL
 - Ima složenije filtriranje adresa
 - Filtriranje se može ostvariti i na nivou protokola
 - Koristi brojeve 100 do 199

Sintaksa Extended ACL

Definicija access liste:

```
Router(config)# access-list <access-list-number> {permit | deny}  <source> [<source-mask> <destination> <destination-mask> <operator> <operand>] [established]
```

i primena liste na interfejsu:

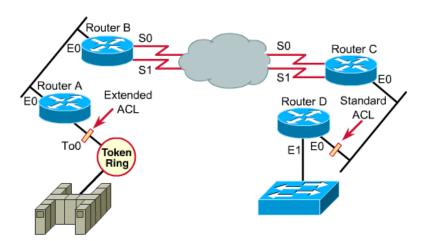
Router(config-if)# ip access-group <access-list-number> {in | out}

Parametri access-list komande

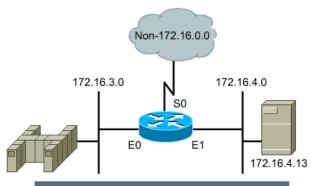
Parameter	Description		_
access-list-number	Identifies the list using a number in the range 100 to 199.	operator operand	It, gt, eq, neq (less than, greater than, equal, not equal), and a port number.
permit deny	Indicates whether this entry allows or blocks the specified address.	established	Allows TCP traffic to pass if the packet uses an established connection (for example, has ACK bits set).
source and destination	The protocol, such as IP, TCP, UDP, ICMP, GRE, or IGRP. Identifies source and destination addresses.	access-list-number	Indicates the number of the ACL to be linked to this interface.
source-mask and destination-mask	Wildcard mask; zeros indicate positions that must match, ones indicate don't-care positions.	in out	Selects whether the ACL is applied to the incoming or outgoing packet on the interface. If in or out is not specified, out is the default.

Postavljanje ACL

- Standardni ACL postavlja se što bliže odredištu koje je štiti (jer se ne zadaje odredište).
- Extended ACL postavlja se što bliže izvoru neželjenog saobraćaja.

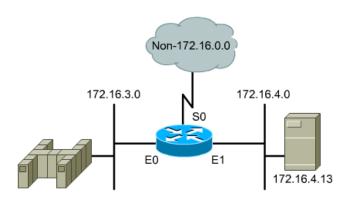

Blokirati FTP (TCP na portu 21) od mreže 172.16.4.0 ka mreži 172.16.3.0.

Command Output access-list 101 deny tcp 172.16.4.0 0.0.0.255 172.16.3.0 0.0.0.255 eq 21 access-list 101 permit ip 172.16.4.0 0.0.0.255 0.0.0.0 255.255.255.255 (implicit deny any) (access-list 101 deny ip 0.0.0.0 255.255.255.255 0.0.0.0 255.255.255) interface ethernet 0 ip access-group 101

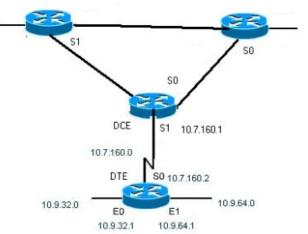
Blokirati Telnet (TCP na portu 23) ka mreži 172.16.3.0 sa mreže 172.16.4.0.

Command Output access-list 101 deny tcp 172.16.4.0 0.0.0.255 any eq 23 access-list 101 permit ip any any (implicit deny any) (access-list 101 deny ip 0.0.0.0 255.255.255 0.0.0.0 255.255.255.255) interface ethernet 0 ip access-group 101 out

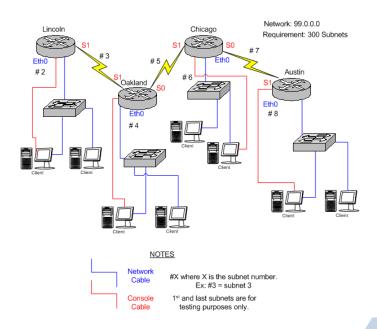
Ispitni zadaci

Konfigurisati ruter R1 tako da ima odgovarajuće ime i odgovarajuće adrese za Ethernet (E0 i E1) i serijski (S0) interfejs. Zabraniti sav saobraćaj sa mreže 10.9.64.0 na mrežu 10.7.160.0, kao i saobraćaj na portu 23 od mreže 10.7.160.0 ka mreži 10.9.32.0.

Ispitni zadaci

- Za mrežu prikazanu na slici
- a) Odrediti adrese podmreža, tako da se omogući postojanje 300 podmreža (pri čemu se najmanja i najveća adresa čuvaju za potrebe testiranja).
- b) Konfigurisati ruter Chicago, tako da funkcioniše u datom okruženju i koristi RIP protokol za rutiranje.
- c) Zabraniti sav saobraćaj sa mreže #8 na mrežu #2, kao i TCP saobraćaj na portu 3000 sa mreže #6 na mrežu #4. Konstruisati odgovarajuće ACL liste i postaviti ih na odgovarajuće rutere.

PITANJA

